Wt Roomen den 2. Ianuarij, 1621.

VAn Neapolis heeftmen dat de Cappellaen Majeur op toutfanghen bevel vanden Coning/ alle Gheestelijcke intraden opteyckenen / ende naer het Spaensche Hof oversenden moeten/tot welcken eynde sulck gheschiet/ is noch onbewust.

Van Mantua wert bericht/ dat de selve Hertoghen allen Leenluyden in Montferact hadde gebieden laten/ sich op allen voorvallen gereet te houden/om den selven standt volghens hare plicht te helpen defenderen.

Wt Venetien den 9. dito.

Men verneemt dat van onse Armade / de welcke sich tot Curzala bevindt / drie groote Galeyen na Levanten ghesonden zijn/ om drie duysent Soldaten ende veel voetvolck voor dese Sr. over te brenghen/ want het sullen twintich Galeyen in Candia ende thien in Dalmatia toegherust worden.

Mylaensche Brieven vermelden dat Conte Alfonso et Altemps hebbe bevel ses duysent Duytschen aen te nemen/ ende was die Overste wederom van sijn arrest outslaghen/ Andersints was een bevel ghedaen/ dat uyt het Arzenael tot Pavia tseftich Stucken gheschuts souden ghenomen worden/ ende soude de Mantuaensche Ambassadeur vanden selven Gouverneur ettelijcke Ruyters ende Knechten begheert hebben/ doch volcomelijck afgheslaghen / ten eynde die Nabuyren gheen oorsaecke ghegheven mochte worden sich te armeren.

Dat tot Romano opte Milaensche Frontieren drie voornaemste Spaensche Ingenieurs ghevangen/ ende eene ter doot toe ghequetst is ghewordden/ wert gheconfirmeert/ en heeft men van Genua dat de Prince Philibert den Duca Doria geschreven heeft om thien Galeyen van sijne S. Quadra ghereedt te houden.

Wt Constantinopelen wert de vrede tusschen den Grooten Turck ende Persianen / oock dat die Crijchsrustinghen teghens Polen sterck voortgaen/gheconfirmeert. Den Grooten Turck heeft oock de Bassa van Belgrado/ Buda/ Strigonia en Bassina bevolen/den Betlehem Gabor met aller macht te hulpe te trecke/ondertusschen wierde mette Zee-Armade seer ghehaest/ om teghens het voor jaer uyt te loopen.

Wt Weenen den 9. Ianuarij.

Die Moravische Afghesanten sijn noch alhier niet aenghecomen/ so wert oock aende vredens handelinge niet Betlehem seer ghetwijffelt/ overmits hy sich seer sterckt/ende Keyserlijc. Majesteyt met goede woorden soeckt op te houden / waer over hare Maje. den Grave van Bucquoy bevolen heeft met sijne Armade naer Hongaren te trecken/ghelijck men hoort dat hy alreede met 20000. man nae den Wittenbergh teghens Hongaren getrocken is/ende den Oostenrijckschen bodem op der selver Standen versoeck voor ditmael verschoonen sal / waer over men besorcht dat die Hongaeren den Turcken ende Tartaren te hulpe nemen sullen/ want alreede tot Ofen/ Erlan/ Graan/ Canisa ende andere Turcksche Frontier plaetsen veel duysent Turcken by malcanderen zijn.

Den 6. deses is de Spaensche Ambassadeur de welcke van deselve Coninck alhier aenghekomen ende opt nieuwe ghelt ende volck heeft gebracht/ wederom vertrocken/ende wort alhier noch sterck volck aenghenomen.

Huyden comt eene van Presburgh alhier / vermelt dat de Capiteyn Brach/de welcke aldaer Gouverneur opt Casteel is gheweest/en tselve aen Keyserlijcke Majesteyt heeft willen overgheven/ ghespietst is/ ende dat die Hongaren ende Turcken sterck te samen trecken/ insgelijcks dat de oude Grave van Thurn/ Betlehem Gabors Overste Luytenant is ghewordden/ende Bucquoy by den Wittenbergh gheslaghen ende veel volcks te nedergeleyt soude hebben/ waer van men t'vervolgh metten naesten hooren sal.

Wt Lintz den 12. dito.

Den 9. deses heeftmen alhier opentlijck omgheslaghen ende op Moravische betalinghe voor hare Keyserlijcke Majesteyt volck aenghenomen / soo is voo 2. dagen Ertz-Hertogh Leopold alhier door na Weenen verreyst / ende bevinden sic h onse Comm ssarise noch tot Munchem.

Wt Praghe den 13. dito.

Van nieus dese tijt sonderlingh niet / als dattet m id Moravien meest claer is/ behalven dat sich de Steeck niet vergheleijcken konnen/ hoe veel volcx een yeghene over Winter houden sal.

Men verwacht alhier Keys. Majesteyt met verlanghen/ ende brengt Michia/de welcke voor twee dagen wederom van Keys: Majesteyts Hof alhier ghecomen is tijdinge/ dat soo haest hare Majesteyts Ghesanten/ de Grave van Hooghenzoller ende de Heere Haghemuller wederom vanden Hertoch uyt Beyeren te rugh ghecomen zijn / zy sich terstont resolveren souden / om herwaerts te comen: gelijck dan alreede voor gisteren inde Duytsche Evangelische Kercken alhier aen de cleyne zijde / ghebeden is / dat Godt hare Majesteyt gheluck tot hare reyse verleenen wilde.

Ondertusschen wert alhier scherp ghelet opte ghene de welcke Keys: Majesteyt by desen opstant daer teghen geweest zijn / ende sich inde voorgaende regieringhe ende dienst hebben ingelaten/diens persoonen ende goederen alreede ettelijcke in verseeckeringhe genomen zijn/ghelijck dan huyden drie vande selve soo opte oude Stadts-Raethuys in hechten sitten / sullen gheexamineert werden.

Die Grave van Mansvelt hout Pilsen noch in/ alhoe wel hy selfs in persoon niet daer is/maer by die Unie zijn soude/ Tabor wil sich ooc noch niet overgeven/ alsoo dat men noch niet weet / hoe het mette selve plaetsen afloopen wil.

Dese dagen heeft sich wederom by Leitanischel als oock om Tabor/ een nieuwe opstant van Boeren verheven / hebbende sich inde 3000. sterck te samen ghevoegt/plonderen hare Heeren/ende nemen alles wech/ slaen insghelijcks die Soldaten die sy aentreffen van 10. 20. 50. tot inde 100. doot/ende doen groote schade.

Wt Hongarien heeftmen/dat sich dat selve lant noch gheheel rebellisch verthoont/ ende soude Betlehem van sints zijn mette Turcken zijn geluck teghens den Keyser te versoecken.

Wt Brin in Moravien den 26. December.

In dese Landen staet het seer periculeus / Bucquoy soude Iglou inghenomen hebben / ende daer nae voor Mijsterits ghetrocken/doch met verlies van vier stormen daer van weder of ghetrocken sijn/so hebben oock die Cossacquen den Marck Wittis / vier mijlen van hier / ende den Heere Carel van Tscheratin toebehoorende/uyt geplondert/ verbrandt/ alles doodt geslagen/ oock t'kindt in s' Moeders Lichaem niet verschoont/ desgelijex doen die Hongaren op andere plaetsen oock/ de welcke 18000. sterck by Hongersch Broodt aengekomen sijn/ ende noch ettelijcke duysent volghen sullen/ willen het uytterste versoecken.

Gisteren hebben die Moravische Standen 3. vande Heeren ende 3. van Ridderstandt verordineert/om met sekere Conditien/na Keyserlijcke Majesteyt te trecken ende den vrede te tracteren / soo verde deselve met dese Standen ghetroffen wert/ ende mette Hongaren niet/ daer aen seer wert ghetwijffelt/sullen wy voor seecker die Hongaren / Turcken ende Tartaren in dit Landt hebben/der Standen volck ligt noch hier om heer/weten niet hoe sy sich houden sullen.

Wt Breslauw den 30. December.

Men hout hier voorseker dat den Coninck selfs om assistentie te soecken/ vertrocken is/ want alhier inden kercken ghebeden wort/ dat Godt hem in sulcken sijne haestighe reyse gheleyden wil / heeft s'daechs voor sijn vertreck voor di e samentlijcke Heeren / Vorsten ende

Standen een ure langh eene Oratie gedaen / ende nae ghedane valete/haer tot standtvasticheyt vermaent.

Boheemsche Coninckliicke Majesteyts resolutie uit aftrecken van Breslauw.

DIe Coninckliicke Majesteyt tot Bohemen / etc. onser ghenadichster Heer / hebben soo wel uyttet verloop van dese ghevaerlijcke tyden/ ende t'gene herwaerts ende derwaerts voor valt / als oock uyt rype overdenckinghe vande Consilien ende gheresolveerde intentien by de gehoorsame Vorsten ende Standen deses Landts/ in dese verleden daghen voorghehouden/ sich niet onbillick erinnert ende onder anderen te ghemoet ghetracten / hoe niet alleene die ghevaerlickheyt des Viants uit benabuerde Marcgraefschap Meeren/ hoe langs hoe meer de overhandt neemt / ende der selver Standen ghetrouwe assistentie ende hulpe tegens het landt Slesien/al hoe wel niet gheheel afghesneden/ doch ten grooten deele te rugh gehouden mochte werden/ Maer dat oock der ghehoorsame Vorsten ende Standen Armade by teghenwoordighe ghelegentheyt tegens soo eenen machtigen Vyant/ niet machtich genoech / oock sylieden behalven dat voorghenomen hadden/ met Chur Saxen tot eene vredelijcke tractatie sich te accommoderen / waer over des te meer veroorsaeckt ghewoorden sulcken middel ende Resolutie voor de handt te nemen/daer door hare Coninckliicke Majesteyts persoon insghelijcks des te beter versekert/ende oock de gehoorsame Vorsten ende Standen in haer voorhebbende intentie sonder verhinderinge voort varen mochten/ende over sulcx sich aen een sekerder plaets doch opt aldernaeste te beghevan/ende restitueren moeten/t'welck t'gemeene beste merckl. tot voordeel streckt/ ende aen sulcke hare Majesteyts persoons versekeringe in desen Lande meest ende voornaemst ghelegen is/gelijck sy sich tot hare Coninckliicke Majesteyt volcomelijck sullen hebben te verlaten/ende die getrouwe Standen niet konnen bemercken dat tselve onrecht is/ maer die hoochste necessiteyt te laste leggen willen/doch dies niet te min soo wel int eene alst ander/volgens hare gedane beloften/sy getrou ende geaffectioneert blijven/gelijck hare Majesteyt sich hier inne alle wegen ten recht ende daer toe zy teghens die Landen bevoecht zijn/ expresselick protestando voor behouden/daer tegens hare Majesteyt wederom die ghehoorsame Standen met dierghelijcke beloften soo wel haer eyghen als buytenlants Potentaten assistentie/ hulpe ende secours/gheensins ghedencken te verlaten. Doch ondertusschen sijn hare Majesteyt volghens hare voorgaende verclaringhe/ ghenadichst te vreden/ dat met Chur Saxen die voor hebbende tractatie by d'eene of d'ander middel mach voorghenomen worden/ ghelijck zy sich dan niet anders ghenadichst vertrouwen / als hare Coninckliicke Majesteyts Coninckliicken persoon daer inne te sullen comprehenderen / van t'welck verloop zy de notificatie vande ghehoorsame Fursten ende Standen zijn verwachtende / en de selve daer benevens vermanende/ sich daer inne sulcx ghehoorsamelick te verhoudẽ/ op dat zy in een Corpus te samen verblijven/ ende niemant sich onderstaen moge of te scheyden/ ende adpartem sich in te laten / insghelijcx dat mette confedereerde Croon Hongaren de Confederatie sulcks mach worden ghehouden / op dat de ghehoorsame Fursten ende Standen door die Turcken ende Tartaren/ daer met het Marck-Graefschap Meheren in sulcken cas ende Conditioneerde accommoderinghe / ghedreycht wort/ niet in grooter ongeluck ende noot geraken mogen/ ende naedien doc die gehoorsame Vorsten ende Standen hooch aen ghelegen is / dat der selver Soldaten so sy noch in dienst hebben metten eersten betaelt/ende in goede devotie gehouden worden/ oock die ghelegentheyt niet minder vereyscht dat die uytgestelde 3. maenden Soldye voor hare Majesteyt duysent Peerden / opt spoedichste betaelt ende effen ghemaeckt worden/ soo hebben hare Majesteyt het ghenadich betrouwen totte gehoorsame Vorsten ende Standen/dat sy op sulcke nootsakelijckheyt sullen letten / ende t'selve int werck stellen/ ghelijck oock andersints niet naer laten sullen/ in allen occurentien met haere Coninckliicke Majesteyt ghetrouwe ghehoorsamelijcke Correspondentie te houden/den welcken sy daerby niet minder als te vooren met Coninckliicke trou ende bestandighe genade gants wel geneycht verblijven. Signatum Breslauw den 22. Decembris. Anno 1620.

Frederich.

(L S.)

Opten 28. deses is wederom een Currier van Betlehem hier door/ den Coninck seer haestich nae gheposteert/ende so ghesept wort/om den Coninck wederom te rugh te halen.

Wt Weenen den 13. Ianuarij.

Jongst gemelte tractatie met Betlehem en die Honghersche Standen tot Nieustadt/ is na Brugh aen die Littou transfereert / ende tot opten 15. deses uytgestelt/ overmidts die Hongaren by dit inghevallen weer nu weder seer sterck te velde legghen/ende mette Turcken practiseren/ yet voor de hant te nemen.

Graef Coloredo/ Swendi / Esterhazi / ende andere hebben den Budiani aenghegrepen / inde ses hondert Hongaren daer onder vele Adel is gheweest/ te nedergheleyt/ die Stadt Guesz wederom afghenomen/ ende syn volck verjaecht.

Morghen reyst de Enghelsche Ambassadeur van hier na Tyrol ende Venetien / is vanden Keyser met een somme ghelts vereert.

Wt Franckfort den 18. dito.

Voorleden Vrijdach hebben die Spaensche die stadt Geelhuysen ingenomen ende sterck beset/ende tis alsnu soo verde gecomen/ dat die Wetteravische Graven tot desen Krygh een yegelijck aen part sal moeten Contribueren/Hanou is op 40000 Rijcx-daelder ende Isenburgh op 20000. Rijcx-daelders geset/waer van alrede een deel opghebrocht is / die Ridderschap sal insghelijcks ghechat worden / die Landt-man wort gheheel bedorven/waer op een gemeene commotie staet te verwachten/ende sijne geene passagien noch weghen meer seecker.

Den roep is dat die Kercken tot Geelhuysen ende Freyburgh den Papisten(dewijle deselve nae de Religions vrede geoccupeert syn) gerestitueert souden werden/ende dat dies wegen Keyserl. mandamenten volghen souden.

Wt Straesburgh wort vanden 18. gheschreven/dat aldaer noch veel volcx aengenomen wort / ende presenteerden sich oock veele vanden Unierden oversten ende Soldaten/als voor desen vermelt/ hielden seer qualijck huys op die stat/plonderden ende roofden alles/ waer van alreede ettelijcke betrapt ende ghevanclijck binnen ghebrocht waren.

Wt Augsburgh den 19.dito.

Alhier hebben wy voor seecker advijs/dat des Herthoghen van Nieuburghs Hof Predicker Pater Jacob Reyzung/ een voornaemst Jesuyt/ de welcke de vervolginghe sterck heeft helpen drijven/wech ghcloopen/ ende Evangelisch ghe worden is.

Wt Furtz den 19. dito.

Die stadt Nurenberg heeft 300. Soldaten/uyt hare drie Vaendelen tot hare omliggende Steden/3.4. inde 5. mijlen weeghs teghens den Over-Paltz ende Beyersche ghebieds/tot besettinge heen uyt ghesonden / om allen voorvallenden inval te verhoeden.

Die Grave van Mansvelt / als oock de Marck-Grave van Tourlach / aennemen in dese quartieren sterck volc/ende moeten die Mansveltsche na Savoyen marcheeren / soo is oock gisteren Graef Fredrick van Solms tot Nurenbergh aenghecomen.

Wt Franckfort den 23. dito.

Huyden comt tijdinghe dat Spinolaes volck/Laubach/toebehoorende den Grave van Solms / oock inghenomen hebben / ende soudet teghenwoordich op Swijndorp gelden/men seyt Staticheyt aende straet ende Slichteren / de Gravinne van Hanou toebehoorende soude oock ghedreycht zijn.

In Rudelheym / den Heer Grave van Solms toebehoorende/komen noch 1000. Peerden / ende zijn die Soldaten de welcke opt Slot laghen/int Dorp gheinquarteert.

Ghedruckt by Broer Iansz. out Courantier int Leger van sijn Princelijcke Excellentie. vvoonende in S. Niclaes-straet, naest den vergulden Os. Den 1. Februarij, 1621.